

بهش: زانسته سیاسیهکان

کۆلیژ: یاساو زانسته سیاسیهکان

زانکۆ: سهلاحهددین- ههولێر

بابهت: راگهیاندن و رای گشتی

پهرتووکی کۆرس: قوناغی چوارهم

ناوی مامۆستا: م. شاخوان محمد صالح (ماستهر "مامۆستای یاریدهدهر")

سالی خویندن: ۲۰۲۰ - ۲۰۲۱

پەرتووکی کۆرس

Course Book

راگهیاندن و رای گشتی	۱. ناوی کۆرس:
م. شاخوان محمد صالح	۲. ناوی مامۆستای بەر پرس:
زانسته سیاسییەکان/ کۆلیژی یاساو زانسته سیاسییەکان	۳. بەش/ کۆلیژ:
ئیمیل: shakhawan.salih@su.edu.krd ژمارە ی موبایل: ۰۷۵۰۴۸۶۸۸۱۶	۴. پەیوەندی:
دوو (۲) کازیر "ساعات" لە هەفتەیه‌کدا، بۆ هەر گرۆپیک.	۵. یەکە ی خۆیندن (بە سەعات) لە هەفتەیه‌ک:
دوو (۲) کازیر "ساعات" لە هەفتەیه‌کدا، بۆ هەر گرۆپیک.	۶. ژمارە ی کارکردن:
-----	۷. کۆدی کۆرس:
<p>- ناو: شاخوان محمد صالح</p> <p>- میژوو و شوینی لەه‌دایک بوون: ۱۹۸۱/۳/۱۱ قادرکرم - کرکوک.</p> <p>- مامۆستای یاریدەدەر لە کۆلیژی یاساو زانسته سیاسییەکانی زانکۆی سەلاحەدین- هەولێر.</p> <p>- هەلگری براوانامە ی (ماجستیر) لە زانسته سیاسییەکان بواری پەیوەندییە نێودەهۆلەتیەکان لە کۆلیژی یاساو زانسته سیاسییەکانی زانکۆی سەلاحەدین- هەولێر، سالی ۲۰۱۲، ناونیشانی تیزی ماجستیر (السیاسة الخارجية التركية تجاه العراق ۲۰۰۲ - ۲۰۱۰ " التطورات والمشكلات".</p> <p>- یاریدەدەری راگری کۆلیژی زانسته رامیارییەکان.</p> <p>- لیکۆلەری سیاسی لە کۆمەڵە ی زانسته سیاسییەکانی کوردستان (K P S A).</p> <p>- توێژەر لە سەنتەری سیاسی و ستراتیژی زانکۆی سەلاحەدین- هەولێر (C P S S).</p> <p>- بەریوبەری کارگیری و دارایی ریکخراوی حوکمرانی باش لە پیناوی گەشەپێدان.</p> <p>- ئەندام لە یەکییتی مامۆستایانی کوردستان.</p>	۸. پرۆفایەلی مامۆستا:

<p>- بەرھەم و بىلاو كراوھكانى: - خاۋەنى چەندىن بابەتى شىكارى و بابەتى رۆژنامەوانى لە رۆژنامە و گوڤار و پىگە ئەلىكترۆنىيەكان، وە چەندىن چاوپىكەوتن لە تەلفىزىون و كەنالە ئاسمانىيەكان.</p>	
<p>۱۰. ناوھەرۆكى گشتى كۆرس: گرېنگى و ئامانجەكانى ئەم كۆرسە لەم خالانەى لای خوارەوھىيە: ۱- ئەم كۆرس بووكە ھەولەدات تىشك بختە سەر بابەتى راگەياندن وراى گشتى و ھۆكارى گەشەسەندن و پەرسەندى بەشپۆھىيەكى بەر بىلاو و فراوان، ھەر و ھا تىگەيشتەننىكى سەردەميانە سەبارەت بە مانا و چەمكى راگەياندن وراى گشتى و گرنگى و بابەخپىدانى لە لايەن بەشى زانستە سىياسىيەكانەوھ. ۲- ھۆكارىكە بۇ ئاشناكردنى قوتابيان بە بابەتى راگەياندن وراى گشتى كەپىويستە قوتابى بەشى زانستە سىياسىيەكان شارەزاي ھەبىت لەسەريان، ھەر و ھا ئامازە كردن بە ھۆكارانەى (ناوخۆى و دەرهكى) كە رۆليان بىنيوھ و دەبىنن لە سەرخستىن و بىلاو بوونەوھيان بە شپۆھىيەكى بەر فراوان. - بابەتى راگەياندن وراى گشتى بەشپۆھىيەكى فراوان تەشەنەى كردوھو كارىگەرى بەرچاوى بىنيوھو ھەيە بەسەر ھەموو جومگەكانى ژيانى رۆژانەماندا، بۆيە پىويستە قوتابى شارەزايەكى زانستى و باشى ھەبىت لەسەر ئەم بابەتە بتوانىت جياوازى سوود لە ئەزمونە سەركەوتوومكان بىبىنىت و ھەر و ھا تواناى ديارىكردنى ئەو ھۆكار و پالەنرەنە بىت كە فاكترى پىشكەوتن و پاشكەوتنى راگەياندن وراى گشتى بوون لە ھەرىمى كوردستان.</p>	
<p>۱۱. ئامانجەكانى كۆرس: لەم سالى خويندندا چەندىن بابەتى گرنگ لە چوارچىوھى وانەى راگەياندن وراى گشتى دا دەخويندريت كە باس لە بايەخ و گرنگى راگەياندن وراى گشتى دەكات بە شپۆزايكى زانستى و ئەكادىمى، لەسەر سەرھەتاي سەرھەلدانى و چۆنىيەتى پەرسەندى و پاشان دراسەكردن و خويندەنەوھىيەكى بابەتيانە بۆ راگەياندن وراى گشتى لەسەر ئاستى جىھانى و نىوودەولەتى و ھەرىمى بەتايبەتى ديارىكردنى رۆلى لەسەر ئاستى ناوخۆى ھەرىمى كوردستان، و ئەممازە بە گرنگترىن ھۆكار و كارىگەرىيەكانيان.</p>	
<p>۱۲. نەركەكانى قوتابى: ئىمە و ھەك مامۇستاي وانە ھەولمەنداوھ بەرپرسىيارىتى قوتابى و خويندكار ديارىيكەين، كە خۆى دەبىنىتەوھ لە "ئامادەبوونى قوتابيان و خويندكاران لە پۆل و تاقىكردنەوھكان و راپۆرت و كورتكردنەوھو خويندەنەوھ بۆ پەرتوكىكى زانستى و نوپە كان ... ھتد.</p>	

۱۳. ریگهی وانه ووتنهوه:

ئیمه وهك مامۆستای وانه سود له داتاشوو پاوه ریوینت و تهختهی سپی و پەرتوك و هەر ریگاپهکی دیکهی گونجاو وەردهگرین بۆ وانه ووتنهوه.

۱۴. سیستهمی ههلسهنگاندن:

وهك مامۆستای وانه بهم جوړه ی لای خوار مه ههلسهنگاندن بۆ قوتابیان و خویندکاران دهکهن:

۱. له ریگای تاقیکردنهوهی مانگانه.
 ۲. له ریگای کویزهکان.
 ۳. له ریگای گفتوگۆی ناو پۆل.
 ۴. له ریگای راپۆرت و وتار نووسین.
 ۵. له ریگای رێژهی ئامادهبوون و نهبوونی له پۆلدا.
 ۶. له ریگای گفتوگۆکردن له سه ر تازه ترین رووداو بابه ته ناوخوی و نیوده ولهتیه کان وده ر خستنی رۆلی راگه یاندنه کان و رای گشتی .
- هەر جوړه ههلسهنگاندنیک نمره ی تاییهتی خوی لهسه ره، بۆ نمونه تاقیکردنهوهی مانگانه ۱۵ نمره، کویزهکان ۲ نمره، گفتوگۆ و چالاکی ناو پۆل ۳ نمره، ئامادهبوون ۴ نمره و هتد.

۱۵. ده ر نه انجامهکانی فی ربوون:

ئامانجی روونی ئەم بابته بریتیه له یارمهتیدان و هاوکاریکردنی قوتابیان و خویندکارانی قوناغی چوارهمی بهشی زانسته سیاسیهکان بۆ ئەوهی تیروانین و بیروبوچون و روشنبیرییهکی باشیان هه بییت سهبارت به راگهیاندن و رای گشتی، ههروه ها قوتابیانی ئەم قوناغه پیوستیهکی زۆریان بهخویندنی ئەم بابته ههیه بۆئوهی بتوانن چوارچیوهی پسروری خویان بهشیوهیهکی زانستی و ئەکادیمی دیاری بکهن، له بهرئوهی ئەم بابته به شیوهیهکی باش باس له راگهیاندن و رای گشتی چۆنیهتی پیشکوهنتنی دهکات ههول دهکات ترس و شهرمی قوتابیان نه هیلیت و بینه کهسکی لیوهشاوه و بهتوانا له بواره که یاندا.

وه له ریگهی ئەم بابتهوه قوتابی و خویندکاریکی هۆشیار و روشنبیر پیده گهینین بۆ نیو بازاری کارو دامهزراوه فهرمییهکانی حکومت.

وه دیارترین ئەو خالانهی که دمبیت خویندکار فیریان بییت له کۆتای ئەم کۆرسه دا:

۱. چوارچیوهی تیوری چه مکهکان " چه مکی راگهیاندن و رای گشتی " .
۲. قوناغهکانی راگهیاندن و رای گشتی.
۳. ئەرک و رۆلی راگهیاندن و رای گشتی .
۴. کاریگهری راگهیاندن و رای گشتی له ههریمی کوردستان .
۵. راگهیاندن و رای گشتی کۆمه لگای هاوچهرخ.

١٦. لیستی سەرچاوه:

- سەرچاوه بنه‌ره‌تیه‌کان:

- ١- د. سناء محمد الجبور، الإعلام والرأي العام العربي والعالمي، دار الاسامة للنشر والتوزيع، عمان، ٢٠١٠.
- ٢- د. هاني الرضا و د. رامز عمار، الرأي العام والاعلام والدعاية، المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع، بيروت، ١٩٩٨.
- ٣- بسام عبدالرحمن المشاقبة، نظريات الإعلام، دار أسامة للنشر والتوزيع، عمان، ٢٠١١.
- ٤- د. مؤيد عبدالجبار الحديثي، العولمة الإعلامية، الأهلية للنشر والتوزيع، عمان، ٢٠٠٢.
- ٥- د. حميده سميسم، نظرية الرأي العام، دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد، ١٩٩٢.
- ٦- عادل شاسوارى، ئه‌رکه‌کانی راگه‌ياندن به‌کۆمه‌لايه‌تیبوون و هک ئه‌رکێک، ناوه‌ندی چوار چار، هه‌ولێر، ٢٠١٣.
- ٧- ملثین ل. دیفلیر و ئه‌وانی دیکه، تیۆره‌کانی راگه‌ياندن، و: د. سه‌نگه‌ر حاجی، چاپخانه‌ی خانى، دهوك، ٢٠١٢.
- ٨- هه‌رده‌وان مه‌حمود، میدیای نوێ و کاریه‌رییه‌کانی، چاپخانه‌ی کوردستان، سلیمانى، ٢٠١٥.

- سەرچاوه‌ی سوودبه‌خش:

- ١- په‌یمانگه‌ی بانکی نیوده‌وله‌تی، مافی گه‌ياندننى میدیا جه‌ماومر په‌یه‌کان و گه‌شه‌سه‌ندنى ئابوورى، و: عه‌بدوڵلا مه‌حمود زه‌نگنه.
- ٢- د. نبیة صالح السامرائی، علم النفس الإعلامي (مفاهيم - نظريات - تطبيقات)، دار المناهج للنشر والتوزيع، عمان، ٢٠٠٧.
- ٣- گوڤارى هه‌نگاو، ژماره (٧) سالى سیه‌م، وهرزه گوڤارىکى وهرگيرانى فيکرى وکلتوریه، به‌هارى ٢٠٠٤.
- ٤- سامى ژوبیان، ده‌روازه‌یه‌کى تیورى و پراکتیکى بۆ روژنامه‌گه‌ریی روژانه و راگه‌ياندن، و: هاوژین عومەر، چاپخانه‌ی خانى، دهوك، ٢٠٠٩.
- ٥- كه‌نعان به‌هادین، میدیاكراتى، چاپخانه‌ی روژه‌لات، هه‌ولێر، ٢٠١٣.
- ٦- حه‌یبب كه‌ركووكى، پێشه‌كیه‌ك بۆ زانستى راگه‌ياندن، و: رابه‌ر ره‌شید، چاپخانه‌ی خانى، دهوك، ٢٠٠٨.
- ٧- د. هانى ئه‌لره‌زا و د. رامز عه‌ممار، راي گشتى و راگه‌ياندن و بانگه‌شه‌كردن، و: ئه‌حمه‌د سه‌لام، خانه‌ی وهرگيران، سأل نيه.

<p>ناوی ماموستای وانه بیژ</p>	<p>۱۷. بابته کان:</p>
	<p>وانه ی یه که م: راگه یان دن و ماهیه ته که ی، رۆلی، پینشکوتن و گه شه سه ندنی، وه پینگه که ی.</p> <p>وانه ی دو وه م: راگه یان دن و چه مک و زار او ه لیکچوو ه کان ی.</p> <p>وانه ی سییه م: پرو پاگهنده، میژووی، وه رۆل و پیناسه ی پرو پاگهنده، جیاوازی و هاوبه شی له گهل راگه یان دن.</p> <p>وانه ی چوارم: ریکلام، جیاوازی و هاوبه شی له گهل راگه یان دن و پرو پاگهنده.</p> <p>وانه ی پینچم: میژووی راگه یان دن</p> <p>وانه ی شه شه م: ئهرک و رۆله کان ی راگه یان دن.</p> <p>وانه ی هه وته م: ئامراز ه کان ی راگه یان دن.</p>

	<p>وانه‌ی هه‌شته‌م: تیۆرەکانی راگەیانندن. (تیۆری دەسەلات، تیۆری ئازادی)</p> <p>وانه‌ی نۆیەم: تیۆری بەرپرسیاریتی کۆمەڵایەتی و تیۆری سۆشیالستی، تیۆری شۆرشگری</p> <p>وانه‌ی دەیه‌م: تیۆری گەشەپێدان و تیۆری بەشداری دیموکراسی.</p> <p>وانه‌ی یازدەیه‌م: تیۆری راگەیانندی نۆدەولەتی هاوچەرخ، تیۆری بەرپرسیاریتی میدیای (راگەیانندی جیهانی)</p> <p>وانه‌ی دوانزەیه‌م: کاریگەریەکانی شۆرشێ پەيوەندیه‌کان له دروست بوونی جیهانگیری راگەیانندن</p> <p>وانه‌ی سیازدەیه‌م: جیهانگیری راگەیانندن (رووبەر و بونەوه‌ی تەکنەلۆژی)</p> <p>وانه‌ی چواردەیه‌م: جیهانگیری راگەیانندن و وزیفەه‌ی پەيوەندیه‌ نۆو دەولەتیه‌کان</p>
--	--

	<p>وانه‌ی پانزدهیهم: ههریمی کوردستان و جیهانگیری راگه‌یاندن.</p> <p>وانه‌ی شانزدهیهم: رای گشتی وئیشکالیه‌تی (زاراوو وچه‌مک پیناسه‌ی)</p> <p>وانه‌ی هه‌ژدهیهم: سروش‌تی و تاییه‌تمه‌ندیه‌کانی رای گشتی</p> <p>وانه‌ی هه‌ژدهیهم: جووره‌کانی رای گشتی</p> <p>وانه‌ی نۆزدهیهم: فاکته‌ره‌کانی پیکه‌ینانی رای گشتی (ژینگه‌ی سروشتی، داب و نه‌ریت، ناین)</p> <p>وانه‌ی بیسته‌م: فاکته‌ره‌کانی پیکه‌ینانی رای گشتی (بارودۆخی سیاسی و ئابووری، تاقیکردنه‌وه و رووداوه گرنگه‌کان، پیشه‌واو سه‌رکرده‌کان، بارودۆخی نیوده‌وله‌تی).</p> <p>وانه‌ی بیسته‌و یه‌که‌م: ریگاکانی پیوانه‌کردنی رای گشتی (ریگای راپرسی).</p>
--	---

	<p>وانهى بىستو دووهم: ريڭاگانى پيوانه كردنى راي گشتى (ريڭاي مهسح).</p> <p>وانهى بىستو سى يهم: ريڭاگانى پيوانه كردنى راي گشتى (ريڭاي ريڭاي شيكردنهوى ناوهرؤك)</p> <p>وانهى بىستو چوارهم: راي گشتى و تاييهتمهنديهگانى كومهلگاي هاوچهرخ.</p> <p>وانهى بىستو پينچهم: ههريمى كوردستان و راي گشتى.</p>
<p>۱۸. بابتهى پراكتيك: بابتهه پراكتيكهگانى كورسهكهمان خوى له گفگتوگؤ و سيمينارى قوتابى و خوئندكاران دهبيئيتهوه.</p>	
<p>۱۹. تاقىكردنهوهكان: پرسيار: يهكنك له نهركهكانى راگهياندىن پيگهياندىن كومهلايهتبييه شروقهى بكه بهكورتى؟ وهلام: نهم نهركهى راگهياندىن پهيوهسته به گواستنهوى پاشماوهى كومهلايهتى لهنهويهكهوه بو نهويهكى تر، وههيج گومانيش لهوهدا نيهه كه راگهياندىن كاريگهري ههيه بو سهر دامهزراوه فيركارى وپهروهدهيى ورؤشنبيرى وكومهلايهتبييهكان، لهكاتيكدا رؤشنبيريهكى دياريكراو بهسهر ههموو چين وتويژهكانى كومهلگادا پهخش دهكات ونهويش دمبته هوى زيندووكردنهوى كهلهپور وبواره كومهلايهتى بهدريژاي نهوهكان. نهمهش بههوى هوكارهكانى راگهياندىنهوه: أ- بهديهينانى نهوپهري زانين بهجورهكانيهوه وكاركردن بو گونجاندىن وريكخستى نهو زانياريهه وشيكردنهوى بهشيوازنيك كه كومهلگا لنى تبيگات. ب- پههپيدانى چالاكيه رؤشبيرى وكومهلايهتبييهكان وگوزارشت كردن له شارستانيتى ورؤشنبيرى كومهلگا.</p>	

ئەوھى جىڭھى ئامازھ پىكىردنە كەوا كۆمەلنىك لە پىپۇران ئەم ئەرکە ناوزەند دەكەن بە ((ئەركى پىشخستن وھاوچەر خەردنى كۆلتورەكان)) مەبەست لەمەش جگە لەوھى ئەركى راگەياندن گواستەئوھى كۆلتورەكانە لەئەوھىكەمە بۆ ئەوھىكە دىكەپە لەھەمان كاتدا شۆرشى زانىارىپەكان وتەكنەلۆژىيە پىشكەوتو دەتوانى ئەو كۆلتورە لۆكالىانە لەسەرئاستى دۇنيادا پەخش و بلاوبكاتەوھ و جۆرىك لە بەجىھانى بوونيان پى بېخەشى وەلەگەل ئەو باردۆخ وزەمانەدا بيانگۇنچىنى.

پرسىار: ديارترين جياوازيەكانى نيوان تيورى ئازادى وتيورى بەرپرسىاريتى كۆمەلانى چىپە؟
وہلام:

۱. لە لاينى تىگەيشتنيان بۆ سروسى مرقايتى: تيورى ئازادى رەھا تيشكى خستە سەر سىفاتەكان ئينسان كە عەقلانى وئەخلاقى وەلەسەر ھەول ھەتكوشانى بۆ بەدەستەينانى راستى و دەست گرتن پىوھى، ئەمەش بەوھى كەوا ھەمووان گوزارشت لە بىرو بۆچوون و باوھريان (چاكە و خراپە) ئەوا ئەمەلى دۆزىنەوھى راستى بوونى دەبىت، ھەر بۆپە پىويست ناكات بەبىرھىنانەوھى ناشرەكان بەلپىر سىراوئىتە گشتىەكانيان چونكە باوھريان بە بەھا ئەخلاق و كەرامەتى پىشەبىيان ئەبىتە رىگر لە نيوانيان و نيوانى ھەلەكەردن، تەنەت گەر كەمىنەپەكەش ھەلە بكن ئەوا ئەوانى دىكە ھەلە و فیل و درۆكانيان كەشف دەكەن چونكە عەقلى كۆمەلە و لۆژىكەكەى (كۆمەل) بەرپوھى دەبات، لەھەمان كاتدا تيورى بەرپرسىاريتى كۆمەلانى ئىنكارى عەقلانىەتى ئينسان ناكات گەرچى باوھرى بەعقلانىەتى ئينسان بە پلەپەكى كەمترە لە تيورى ئازادى بەلام تۆشى رووبەروو بونەوھ دەبىتەوھ لەگەل تيورە ئازىدا بەتايبەت كەوت ئينسان ھەول دەدات بەشپوھىكە سروسى (فىگرى) بۆ گەران بەدوای راستى و دەست پىوھگرتنى لە سۆنگەى ئەوھى كەوا مرقا تەوانى بەكارھىنانى عەقلى ھەپە بەلام نايبىت ئەوھ لەبىر بكرىت، گەر وىستى بەئازادى بەمىننىتەوھ ئەوا دەبىت عەقلى حوكم بكات كەوا چى دەبىنى يا دەبىستى لەسەر ئەمە بۆپە پىويستە لەسەر فاكتەرەكانى كۆمەلگەى تىگەيشتو كەوا تەشجىعى ئينسان بكات بۆ بىننىنەوھى راستى و گەران بەدوایىدا نەك تەنە رازى كردنى پىداوئىستى راستەوھوكانى و وىستەكانى.

۲. تيورى بەرپرسىاريتى كۆمەلانى بىرواى بەكردارى چاكەردنى خودى نىپە بەراورد بە تيورى ئازادى، لەم لاينەوھ يەكەل لە پىشەنگەكانى تيورى بەرپرسىاريتى كۆمەلانى كە (كولىنچە) ئەپرسىت: "گەر ئەو بنەماپەى كەوا ئينسان بونىاتى دەنەت ملكەچ كردنى ھەموو بىر وراكەنە بۆ وگفتوگۆ و لنىك تىگەيشتن، ئايە بنەما و پەرسىپىك ھەپە كەوا حوكمى ئەو گفتوگۆپە بكات كۆتای پى بەننىت؟ وەئايە لە نيوان ئەوانەى گفتوگۆ دەكەن يەكەل ھەپە بىر بار بەدات بە بردنەوھ ياخود دۆراندندا؟

پرسىار: ئەو گرفت و بەرەستانە بزمىرە كە لە ولاتە تازە پىگەيشتوكاندا رىگر بوون لەكارابوونى

دهستگاکانی رای گشتی وناھیلن بہتہواوی رۆلی خویان بگینن؟

وہلام:

۱- بزربوونی یا ناکاریگہری دەستگاکان.

۲- پاشکویہتی.

۳- بزربوونی پسپوران وتہکنیککاران.

۴- توئژرہوموکان وھلۆیستیان لە سۆسہکردنی رای گشتی.

۱- بزربوونی یا ناکاریگہری دەستگاکان.

ئەو دەولەتە تازە پیگہیشتوووانە ی نہیانئوانیوہ دەستگای دەولەتیک ی ھاوچەرخ بۆ خویان بونیات بنین، دیارہ ناتوانن گەشە بەکۆمەلگە ی شارستانی بەدەن تا ھاوبەشی بکەن لەکارە سیاسیہکاندا، ئەم دەلاقەپەش ھیندە فراوانە لە نیوان دەستە ی فەرمان رەوایان و لە نیوان گەلدا ئیتر بہتەنگەوہ نہہاتن و بایەخ نہدان بەزانینی بیروراکانی ھاوولاتیان بۆ خۆی دەبیئە مایە ی بزربوونی ئەو دەستگایانە ی بہتەنگ پیوانەکردنی رای گشتیہوہ دەبن.

۲- پاشکویہتی (التبعیہ).

جگہ لەوہ ی پاشکویہتی دەستگاکانی سۆسہکردنی رای گشتی – ھەرچەندە کەمیش بن - بۆ حکومەتەکان، دەبنە مایە ی رێگرتن لە ئازادی جوولانەوہ لە چۆنیہتی دەستنیشانکردنی ئەو بابەتانە ی شایان بە پیوانەکردنی رای گشتین، ھەر بۆیە دەبینن زۆری بہتەنگ بابەتەکانی کۆمەلایەتی یا ئابووری یا ھونەرپیہوہ دین، کەچی تا بۆیان بکری لە بابەتە ھەستیارەکانی وەک سیاسەت خویان دەدزئەوہ.

۳- بزربوونی پسپوران وتہکنیککاران.

دەستگاکانی پیوانەکردنی رای گشتی – ئەگەر ھەبن – بەدەست کەمی شارەزایانی رای گشتی وتوئژرہانی بہتواناوہ دەنالینن، ئەمیش بۆ خۆی کار دەکاتە سەر کەم وکورتی بەرنامەیی لە پانتایی رای گشتیدا بە تاییہتی لە بواری ھەلبژاردنی بابەتی سۆسہکردن وکۆکردنەوہ ی زانیاری نمونەیی ھەر وہا راقەکردن و خستنەرووی ئەنجامەکان ونووسینەوہ ی راپۆرتی کوتایی.

۴- توئژرہوموکان وھلۆیستیان لە سۆسہکردنی رای گشتی

بۆ پیوانەکردنی رای گشتی دەبی بابەتە توئژرینراوہکان ببنە مایە ی باس ولنکۆلینەوہ، ھەر وہا دەبی توئژرہ ئەو رایانہ تۆمار بکات بہتاییہتی لەناو ولاتە تازە پیگہیشتووہکاندا چونکە لە ریی نہخویندەواریی بەر بلاوہوہ ئیتر لەویدا بە شیوہیەکی راستەوخۆ راپرسی دیتە ئاراوہ لەنیوان خاوەن پۆسیار وھاوولاتیاندا. کەسایەتی باسکەر لەلایەن باسلیکراوہوہ سەبارەت بەرای گشتی وەک کەسایەتیہکی نامۆ دیتە بەرچاو، بەلکو تەنانەت وای دەبینی کە پیوانی حکومەتن یان (فەرمانبەرائی دەولەت)ن.

۲۱. پیدچوونەوہ ی ھاوہل:

نہم پرتوکی کورسہ شیاوہو بہ وردی وزانستی پرکراوتہتہوہ، لہلایہن م. شاخوان محمد صالح.